

УДК 327.7:81'42:355.01(470:477)

DOI [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2024-4\(76\)-14](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2024-4(76)-14)

Галина СОЛОВЕЙ

кандидатка філософських наук, доцентка кафедри міжнародних відносин, Національний університет «Києво-Могилянська академія», hsolovei@ukma.edu.ua
ORCID: 0000-0002-9535-4447

Володимир КРУГЛЬОВ

студент IV курсу факультету соціальних наук та соціальних технологій, Національний університет «Києво-Могилянська академія», volodymyr.kruhlov@ukma.edu.ua
ORCID: 0009-0004-1070-4324

РЕЗОЛЮЦІЇ ООН ЩОДО РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ 2014–2023: АНАЛІЗ ДИСКУРСУ

Організація Об'єднаних Націй є головною міжнародною організацією, яка з моменту свого заснування після закінчення Другої світової війни має на меті запобігти розв'язанню Третьої світової війни. Резолюції Генеральної Асамблеї ООН, попри те, що мають рекомендаційний, а не обов'язковий для виконання усіма державами характер, формують контекст і смислові рамки значень термінів у глобальній системі міжнародних відносин. Метою дослідження є з'ясування особливостей риторики ООН щодо російської агресії проти України протягом 2014–2023 років у рамках теорії конструктивізму. Задля цього було здійснено дискурс-аналіз резолюцій, прийнятих ООН щодо України, протягом обраного часового проміжку за методологією Т. ван Дейка, що є провідним спеціалістом у сфері дискурс-аналізу. Дослідники оцінюють реакції ООН на російську агресію з позиції міжнародного права [1] чи з позиції лібералізму, діаметрально протилежно оцінюючи ефективність ООН як міжнародної інституції, мета якої полягає у запобіганні та вирішенні конфліктів [2, 3, 4, 5]. Новизною цього дослідження є методологічний підхід, адже за допомогою методу дискурс-аналізу можна проаналізувати всі прийняті ООН резолюції щодо збройного конфлікту в Україні з 2014 по 2023 рік і визначити зміну риторики цієї організації. Було з'ясовано, що з 2014 року і до початку повномасштабної війни в Україні у 2022 році, війна Росії проти України не називається війною в резолюціях ООН, а Росія прямо не називається агресором, натомість виступає державою, відповідальною за безпеку в регіоні. Після початку повномасштабної війни, Росія в резолюціях ООН визнається агресором, що є повною мірою відповідальним за свої чинки, проте, війна все одно не називається війною, а є «ситуацією», «кризою» або «конфліктом». Така риторика впливає на сприйняття подій в Україні лідерами світових держав та міжнародним суспільством як заспокоююча та така, що не сприяє закінченню війни за допомогою консолідованих зусиль світового співтовариства проти країни-агресора, а робить її можливою через ігнорування реальності.

Ключові слова: ООН, Росія, Україна, війна, конфлікт.

Galyna Solovei, Volodymyr Kruhlov. THE UN RESOLUTIONS ON RUSSIAN AGGRESSION AGAINST UKRAINE 2014–2023: DISCOURSE ANALYSIS

The United Nations is the main international organization that, since its founding after the end of World War II, has been aimed at preventing the outbreak of World War III. Although the UN General Assembly resolutions are advisory rather than binding on all states, they form the context and semantic framework of the meanings of terms in the global system of international relations. The purpose of the study is to clarify the peculiarities of the UN rhetoric on Russian aggression against Ukraine in 2014–2023 within the framework of the constructivist theory. To this end, a discourse analysis of the resolutions adopted by the UN on Ukraine during the selected period was carried out using the methodology of T. van Dyke, who is a leading expert in the field of discourse analysis. Researchers evaluate the UN's response to Russian aggression from the standpoint of international law [1] or from the perspective of liberalism, diametrically opposing the effectiveness of the UN as a global institution whose purpose is to prevent and resolve conflicts [2, 3, 4, 5]. The novelty of this study is the methodological approach, as the discourse analysis method allows us to analyze all the resolutions adopted by the UN on the armed conflict in Ukraine from 2014 to 2023 and to determine the change in the rhetoric of this organization. It was found that from 2014 until the outbreak of a full-scale war in Ukraine in 2022, Russia's war against Ukraine was not called a war in UN resolutions, and Russia was not directly called an aggressor; but instead was a state responsible for security in the region. After the outbreak of a full-scale war, Russia is recognized in UN resolutions as an aggressor that is fully responsible for its actions, but the war is still not called a war, but a «situation», «crisis» or «conflict». Such rhetoric influences the perception of events in Ukraine by world leaders and international society as reassuring and does not contribute to the end of the war through the consolidated efforts of the international community against the aggressor country, but it makes it possible by ignoring reality.

Key words: UN, Russia, Ukraine, war, conflict.

Вступ. Сучасна система міжнародного права та архітектура глобальної безпеки була сформована країнами-переможницями у II Світовій Війні. Статут ООН та рішення, прийняті на його основі, є джерелом міжнародного права та підґрунтям для розуміння міжнародним співтовариством глобальних та регіональних загроз. Відтак, саме дискурс, який формується в ООН представниками держав-членів є тим інструментом, що здатний сформулювати проблему, надати смислового навантаження кожному з концептів та спільно виробити рішення і заклик до дії для розв'язання раніше сформульованої проблеми.

Агресія Росії проти України з 2014 року впливає на міжнародний мир і безпеку, розхитуючи не лише існуючий світовий порядок і систему міжнародного права, але і значення ключових для міжнародної безпеки понять. Розгляд резолюцій ООН щодо російського вторгнення в Україну з 2014 по 2023 рік через призму теорії конструктивізму, із застосуванням методології дискурс-аналізу, що була розроблена Тьомом ван Дейком, дає змогу виокремити трансформацію дискурсу офіційного бачення ООН щодо порушення прав людини та суверенітету однією з держав «великої п'ятірки», тобто держави, що має право вето в Раді Безпеки ООН і тим самим має право формувати дискурс розбудови миру та протидії насильству на глобальному рівні.

Дослідження має на меті відповісти на питання: «Як змінювалася риторика у резолюціях ООН щодо збройного втручання Російської Федерації на територію України у період з 2014 по 2023 роки?»

У вітчизняній літературі резолюції ООН були об'єктом детального аналізу з точки зору міжнародного права. Зокрема, Олексій Кресін відносить всі резолюції ООН щодо збройного конфлікту в Україні до трьох груп за критерієм дієвості норм міжнародного права [1]. Однак, найбільший обсяг критичної літератури присвячено визначенню ефективності ООН у подоланні кризи дипломатичним шляхом з точки зору ефективності функціонування ООН як міжнародної інституції через призму теорії лібералізму. Зокрема, Олена Андрієвська, професорка Університету миру ООН та розглядає дієвість втручання ООН контексті агресії Росії проти України. Авторка зосереджується на прикладі України, де Росія розпочала військовий наступ у лютому 2022 року, порушивши територіальну цілісність і суверенітет України та поставивши під загрозу регіональну і глобальну стабільність. Авторка аналізує реакцію ООН та її органів на агресію:

резолюції, заяви, розслідування, санкції та гуманітарну допомогу. Вона також обговорює роль інших акторів, таких як регіональні організації, громадянське суспільство та окремі держави, у підтримці або протистоянні діям ООН. Андрієвська доходить висновку, що ООН відіграла життєво важливу роль у врегулюванні кризи в Україні. Вона високо оцінює зусилля ООН щодо засудження російської агресії, захисту прав людини постраждалого населення, надання гуманітарної допомоги та сприяння діалогу і посередництву. Однак авторка також критикує ООН за її слабкості та невдачі, такі як право вето постійних членів Ради Безпеки, а також нездатність запобігти або зупинити конфлікт. Вона пропонує кілька рекомендацій щодо посилення потенціалу та авторитету ООН, таких як реформування Ради Безпеки, посилення превентивної дипломатії та розбудови миру, посилення співпраці та координації з іншими зацікавленими сторонами, а також просування миру та діалогу. Авторка закликає міжнародне товариство підтримати ООН як гаранта миру в усьому світі та відстоювати її принципи й цінності [2].

Атнаду та Халіду [4] аналізують роль західного світу та ООН у російсько-українській війні та її наслідки для глобального середовища. Автори стверджують, що війна є результатом експансіоністських амбіцій Росії та її бажання підірвати суверенітет і територіальну цілісність України, а також кинути виклик міжнародному порядку, очолюваному Заходом. Вони стверджують, що війна спричинила важкі гуманітарні, економічні та екологічні наслідки для обох країн і регіону, а також збільшила ризик ядерної катастрофи. Автори критикують західний світ і ООН за неадекватну і неефективну реакцію на війну, яку вони пояснюють браком політичної волі, стратегічного бачення і моральної відповідальності. Вони стверджують, що західний світ і ООН не виконали своїх зобов'язань за міжнародним правом і нормами прав людини і дозволили Росії порушити принципи суверенітету, ненападу і самовизначення. Вони також звинувачують їх у лицемірстві, подвійних стандартах і корисливому підході до війни, ігноруванні прагнень та інтересів українського народу [4]. Основна мета статті – підкреслити серйозність ситуації в Україні та закликати міжнародне товариство до більш рішучих і відповідальних дій, спрямованих на припинення війни. Автори вважають, що Рада Безпеки ООН паралізована російським правом вето, яке перешкоджає будь-яким значущим діям, спрямованим на припинення війни. Вони пропонують, щоб Рада Безпеки

ООН реформувала своє членство і систему вето, або взагалі розпустилася, якщо вона не може зробити нічого, окрім розмов [4].

Марко Аркарі досліджує вплив війни в Україні на міжнародний правопорядок, особливо на роль і легітимність ООН та її Ради Безпеки. Автор стверджує, що конфлікт в Україні виявив недоліки та обмеження сучасної системи колективної безпеки, яка базується на Статуті ООН та принципах суверенітету, територіальної цілісності та невтручання. Автор стверджує, що війна в Україні поставила під сумнів авторитет і ефективність Ради Безпеки, яка не змогла прийняти жодної обов'язкової до виконання резолюції або вжити жодних рішучих заходів для врегулювання кризи через право вето Росії та розбіжності в інтересах інших постійних членів. Автор критикує Раду Безпеки за брак прозорості, підзвітності та представництва, що підриває її авторитет і легітимність [3]. Автор наголошує, що війна в Україні виявила необхідність реформи міжнародного правопорядку, яка має бути спрямована на згладжування напруженості між державним суверенітетом і правами людини шляхом сприяння більш інклюзивному підходу до запобігання та врегулювання конфліктів із залученням не лише держав, але й громадянського суспільства, регіональних організацій та інших зацікавлених сторін, перегляд концепції та практики колективної безпеки [3].

Кетут Сурія Лаксан Пербава у своїй роботі розглядає роль ООН та Ради Безпеки у військовому конфлікті між Росією та Україною, що розпочався у 2014 році. Автор стверджує, що ООН та Рада Безпеки були неефективними та упередженими у вирішенні конфлікту через право вето Росії, відсутність консенсусу та співпраці між іншими постійними членами, маргіналізацію та виключення інших зацікавлених сторін, а також нездатність ООН вирішити першопричини та глибинні проблеми конфлікту. Автор припускає, що ООН та Рада Безпеки повинні реформувати свою структуру і методи роботи, щоб підвищити ефективність і довіру до себе у вирішенні конфліктів, подібних до українського. Автор пропонує деякі можливі шляхи реформування, такі як розширення і диверсифікація членства і представництва в Раді Безпеки, обмеження або скасування права вето постійних членів, посилення співпраці і координації між ООН та іншими регіональними організаціями, розширення участі і консультацій з групами громадянського суспільства і недержавними суб'єктами в процесах запобігання і врегулювання конфліктів, а також усунення

першопричин і глибинних проблем конфліктів [5].

На відміну від попередніх досліджень, у цій статті не буде проведено юридичного аналізу документів чи оцінки ефективності резолюцій ООН. У цьому дослідженні наша увага буде сфокусована на застосуванні специфічної термінології, що дозволяє демонструвати та утримувати владу через дискурс ООН, на дискурс-аналізі резолюцій ООН щодо України з 2014 по 2023 роки, на значеннях ключових термінів, які надаються і сприймаються світовим співтовариством і є головним інструментом конструювання дискурсивної реальності міжнародних відносин.

Теоретико-методологічні рамки дослідження. Це дослідження спирається на теоретичні рамки конструктивізму. Через призму цієї теорії реальність міжнародних відносин не вимірюється ефективністю діяльності таких міжнародних інституцій як ООН, обсягом торгівлі чи наявністю ядерної зброї для відстоювання інтересів держави. Натомість, реальність конструюється через взаємодію таких міжнародних акторів як держави, міжнародні організації, громадянське суспільство та інші. Держави можуть створювати різні типи порядку і співпраці в рамках міжнародної системи, виходячи з їхніх спільних значень і очікувань. Конструктивізм підкреслює роль дискурсу та комунікації у формуванні та впливі на сприйняття та інтерпретацію конфлікту. Згідно з конструктивізмом, держави використовують мову не лише для опису, але і для конструювання реальності. Держави використовують дискурс, щоб виправдати свої дії, переконати інших, мобілізувати підтримку або делегітимізувати своїх опонентів [16].

Ван Дейк розглядає дискурс не лише як засіб комунікації, а ще і як спосіб конструювання соціальної реальності. Дискурс, відображаючи реальність у той же час і конструює її, створюючи соціальні відносини та ієрархії. Дослідник концентрується на транслюванні і утриманні влади через дискурс [6].

Основною складовою дискурс-аналізу є текст, що може бути розглянутим з точки зору його структури та змісту [7]. В цьому дослідженні буде проаналізовано тексти шести резолюцій ООН щодо агресії Росії проти України протягом 2014–2023 років [9, 10, 11, 12, 13, 14, 15]. Дискурс-аналіз передбачає аналіз тексту, зокрема, ми зосередимося на 1) називанні «ситуації» в Україні в текстах резолюцій ООН, 2) на визначення відповідального за «ситуацію» та 3) на запропоновані шляхи вирішення конфлікту. Дискурс-аналіз Тьона

Таблиця 1

Дискурс-аналіз резолюцій ООН

Назва та короткий зміст резолюції	Слова для позначення ситуації	Рівень відповідальності	Шляхи вирішення конфлікту
1	2	3	4
Резолюція 2166 (2014) – перша резолюція що висловлює позицію Ради Безпеки, органу Організації Об'єднаних Націй, щодо збиття цивільного літака, що виконував міжнародний рейс, рейс MH17 Малайзійських авіаліній, 17 липня 2014 року в Донецькій області, Україна, із загибеллю всіх 298 пасажирів та членів екіпажу на борту.	конфлікт, криза, ситуація, напруженість, насильство нестабільність	Рада Безпеки визнає, що існує стан збройного конфлікту між Україною та озброєними групами, які підтримуються Росією, що має серйозні наслідки для миру і безпеки в регіоні та за його межами. Рада Безпеки також не називає Росію агресором, але має на увазі, що Росія залучена в конфлікт і несе за нього певну відповідальність. Рада Безпеки посилається на "роль, яку відіграють зовнішні суб'єкти у загостренні ситуації", що широко розуміється як посилення на підтримку Росією озброєних груп на сході України.	Рада Безпеки закликає всі сторони повністю виконати резолюцію, що включає положення про повагу суверенітету, територіальної цілісності та незалежності України, утримання від будь-яких дій, які можуть призвести до подальшої ескалації ситуації, забезпечення безпечного доступу міжнародних слідчих до місця катастрофи, співпрацю з відповідними міжнародними організаціями та механізмами, а також участь у всеосяжному політичному діалозі.
Резолюція S/RES/2202 (2015) є документом, що виражає позицію Ради Безпеки, органу Організації Об'єднаних Націй, щодо конфлікту в східних регіонах України.	конфлікт, криза, ситуація, напруженість, насильство бойові дії, нестабільність, відсутність безпеки	Росія певним чином залучена до конфлікту і несе за нього відповідальність.	Рада Безпеки схвалює "Комплекс заходів" і закликає всі сторони до його повної його імплементації. Резолюція також підтверджує повну повагу до суверенітету, незалежності та територіальної цілісності України й висловлює серйозну стурбованість трагічними подіями та насильством у східних регіонах України. У резолюції вітаються заяви глав держав Росії, України, Франції та Німеччини на підтримку "Комплексу заходів" та їхню незмінну відданість виконанню Мінських домовленостей.
Резолюція S/PRST/2018/12 є документом, який висловлює позицію Ради Безпеки, щодо ситуації на сході України. Резолюція ґрунтується на листі Постійного представника України при ООН від 28 лютого 2014 року, на ім'я Голови Ради Безпеки (S/2014/136), в якому містилося прохання про термінове засідання Ради для обговорення ситуації в Україні.	ситуація, конфлікт, криза, нестабільність, насильство	Рада Безпеки визнає наявність збройних формувань, підтримуваних Росією у східній частині України	Рада Безпеки вимагає від Росії повною мірою сприяти виконанню Мінських домовленостей виведенню свого військового персоналу та техніки з території України, також вимагає співпрацювати з відповідними міжнародними організаціями та механізмами, такими як Спеціальна моніторингова місія ОБСЄ, з метою сприяння діалогу та моніторингу дотримання міжнародного права.

Продовження таблиці 1

1	2	3	4
<p>Резолюція A/HRC/RES/49/1, "Situation of human rights in Ukraine stemming from the Russian aggression" є першою резолюцією ООН з моменту повномасштабного вторгнення Росії у 2022 році. Документ висловлює позицію Ради з прав людини, щодо ситуації з правами людини в Україні. Резолюція ґрунтується на доповідях Управління Верховного комісара ООН з прав людини та інших джерелах, які документують порушення прав людини та міжнародного гуманітарного права, скоєні Російською Федерацією та її маріонетками в контексті російської агресії проти України. Резолюція також відображає погляди більшості членів Ради з прав людини, які проголосували за неї 2 березня 2022 року.</p>	<p>збройний конфлікт, воєнні дії, агресія, окупація, анексія, інтервенція, вторгнення, насильство, напади, зіткнення, бої, сутички, інциденти</p>	<p>Рада з прав людини вперше з 2014 року називає Росію агресором, в резолюції неодноразово зазначається "агресія Росії проти України". Рада з прав людини звинувачує Росію в порушенні суверенітету, територіальної цілісності та політичної незалежності України, а також її зобов'язань за міжнародним правом. Рада з прав людини покладає на Росію відповідальність за створення та підтримку ситуації нестабільності та небезпеки в Україні, що призвело до серйозних порушень прав людини та військових злочинів. Рада з прав людини засуджує окупацію та спробу анексії Росією Криму та Севастополя, яку вона вважає незаконною та нелегітимною.</p>	<p>Країни члени вимагають від Росії припинити агресію проти України й вивести свої військові сили та техніку з території України, вимагають від Росії припинити окупацію Криму і Севастополя та поважати права людини всіх людей, які там проживають, а вимагають співпрацювати з незалежною міжнародною комісією з розслідування, створеною резолюцією, і надати їй повний доступ до всієї відповідної інформації, документації та об'єктів, вимагає вступити в конструктивний діалог з Україною та іншими відповідними сторонами для пошуку мирного вирішення конфлікту на основі поваги до міжнародного права.</p>
<p>Резолюція ООН A/RES/ES-11/4 "Territorial integrity of Ukraine: defending the principles of the Charter of the United Nations" була прийнята Генеральною Асамблеєю 12 жовтня 2022 року за підсумками одинадцятої надзвичайної спеціальної сесії Організації Об'єднаних Націй, яка була скликана у відповідь на російське вторгнення та анексію частин України у лютому 2022 року.</p>	<p>ситуація в Україні, криза в Україні, конфлікт в Україні та навколо неї</p>	<p>Резолюція визнає Росію агресором, у резолюції йдеться про "військову інтервенцію Російської Федерації в Україну", "незаконну анексію частин України Російською Федерацією" та "порушення суверенітету і територіальної цілісності України Російською Федерацією.</p>	<p>Резолюція проголошує, що референдуми в Донецькій, Херсонській, Луганській та Запорізькій областях, які були проведені за спірних обставин і не визнані міжнародним товариством, а також їх подальша анексія Росією є недійсними та незаконними відповідно до міжнародного права. Резолюція закликає всі держави не визнавати ці території частиною Росії й вимагає від Росії "негайного, повного і безумовного виведення військ" з України, оскільки вона порушує її територіальну цілісність і суверенітет. Резолюція також висловлює серйозну стурбованість гуманітарною ситуацією та порушеннями прав людини в окупованих регіонах і закликає всі сторони поважати міжнародне гуманітарне право і право прав людини.</p>

Продовження таблиці 1

1	2	3	4
Резолюція ООН A/RES/ES-11/5 “Furtherance of remedy and reparation for aggression against Ukraine” була ухвалена 19 грудня 2022 року Генеральною Асамблеєю ООН. Резолюція висловила глибоку стурбованість міжнародного товариства ескалацією конфлікту на сході України та анексією Криму Росією і підтвердила відданість ООН суверенітету, політичній незалежності, єдності та територіальній цілісності України в межах її міжнародно визнаних кордонів. Резолюція також засудила порушення цих принципів Росією і вимагала негайного виведення всіх російських військових сил і техніки з території України.	ситуація, конфлікт, криза	Росія названа крайною агресором та окупантом	ООН вимагала негайного виведення всіх російських військових сил і техніки з території України. Резолюція закликала до виконання Мінських домовленостей як основи для мирного врегулювання конфлікту, а також засудила незаконну анексію Криму Росією та порушення прав людини, скоєні окупаційною владою. Резолюція закликала Росію поважати права і свободи населення Криму, включаючи кримських татар, і закликала звільнити всіх громадян України, які незаконно утримуються Росією.
Резолюція ООН A/RES/ES-11/6 “Principles of the Charter of the United Nations underlying a comprehensive, just and lasting peace in Ukraine” – документ, ухвалений Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй 23 лютого 2023 року. Резолюція висловлює глибоку стурбованість ООН погіршенням безпекової та гуманітарної ситуації в Україні, особливо в регіоні Донбасу та Автономній Республіці Крим, які перебувають під окупацією Російської Федерації.	збройний конфлікт, насильство	Резолюція визнає порушення прав людини, скоєні Росією, включаючи вбивства, тортури, свавільні затримання, насильницькі зникнення, сексуальне та гендерне насильство, а також напади на цивільних осіб та цивільну інфраструктуру. Резолюція визнає важкі гуманітарні наслідки конфлікту.	Резолюція закликає всі сторони конфлікту в Україні повністю виконати Мінські угоди, підписані у вересні 2014 року та лютому 2015 року, а також дотримуватися режиму припинення вогню, відвести важке озброєння, звільнити всіх заручників і політичних в'язнів, забезпечити гуманітарний доступ і відновити контроль України над кордоном з Росією. Резолюція також закликає Росію припинити підтримку озброєних груп на Донбасі та зупинити потік зброї, бойовиків і коштів через кордон.

ван Дейка належить до критичного дискурсу-аналізу. Це означає, що викриваючи приховані маніпуляції влади, вкладені в текст задля утримання влади над жертвами маніпуляцій, дослідники змінюють реальність, надаючи більше влади пригнобленим і змінюючи ситуацію на їхню користь.

Висновки. Резолюції, що були ухвалені ООН протягом 2014–2023 років відображають чітку зміну риторики ООН від проголошення Росії миротворцем, відповідальним за безпеку в регіоні до визнання Росії окупантом та агресором, що порушує міжнародне право і територіальну цілісність України. У резолю-

ціях до повномасштабного вторгнення країни-члени використовують пасивний стан дієслів, наприклад, «було збито», «було прийнято», «було схвалено», щоб уникнути покладання відповідальності за звинувачення Російської Федерації.

У резолюціях до 2022 року використовуються обхідні слова, такі як «незаконна анексія Криму», «конфлікт, що триває в окремих районах Донецької та Луганської областей», «гібридні загрози», щоб уникнути прямої конфронтації або звинувачень Росії в її ролі та участі в кризі. Ці терміни не визначають точного масштабу, тривалості та інтенсивності подій в Україні, а також не ідентифікують основних акторів і сторін, залучених до цих подій. Це створює відчуття невизначеності та плутанини серед світової спільноти щодо того, що насправді відбувається в Україні та хто несе за це відповідальність.

Щодо характеристик діяльності ООН використовуються інклюзивні та ввічливі займенники, такі як «ми», «міжнародне товариство» та «відповідні сторони», щоб продемонструвати солідарність та співпрацю між членами ООН та зацікавленими сторонами конфлікту. Риторичні прийоми резолюцій щодо самих дій ООН (яка має владу над дискурсом) є переконливими та експресивними. У резолюціях використовуються повтори, такі як «глибоко стурбований», «рішуче засуджує» і «повністю підтримує», щоб посилити основні повідомлення і показати залученість ООН у вирішення ситуації.

В резолюціях жодного разу не вживаються такі терміни, як «війна в Україні», «російська агресія проти України», «окупація Криму Росією». Ці терміни означали б чітке визнання і засудження ролі та дій Росії, що веде війну проти України, а також юридичне і моральне зобов'язання втручання. Однак ООН не використовує ці терміни через політичні та дипломатичні обмеження і тиск з боку Росії та її

союзників, які мають право вето в Раді Безпеки, а отже, і владу над дискурсом.

Використовуючи нечіткі та двозначні терміни, ООН з 2014 року створює хибне враження, що події в Україні є не війною, а є локальним внутрішнім конфліктом, який можна вирішити шляхом діалогу та переговорів між центральною владою та сепаратистами при посередництві Росії, що здійснює миротворчу функцію. Уникаючи прямих і чітких формулювань, ООН також може створити хибне враження, що Росія не є агресором, а є посередником і партнером, якому можна довіряти та з яким можна співпрацювати. Такі формулювання тривалий час послаблювали підтримку та солідарність світової спільноти з Україною, а також заохотили Росію до ескалації агресії проти України.

У текстах резолюцій, ухвалених ООН у 2022–2023 роках щодо агресії Росії проти України, бачимо певну зміну дискурсу та чіткішу позицію щодо російської агресії. З одного боку, ООН визначає Росію як агресора, що несе повну відповідальність за свої дії. На відміну від попередніх резолюцій, ООН рішуче засуджує незаконну анексію Криму Росією та її військову інтервенцію на сході України, а також порушення прав людини та міжнародного права на окупованих територіях. ООН використовує такі слова і фрази, як «висловлює жаль», «засуджує», «вимагає», «висловлює глибоке занепокоєння», «наполегливо закликає» і «закликає» щоб висловити своє несхвалення і критику дій Росії, а також чинити тиск на Росію з метою припинення її окупації та агресії. У розглянутих резолюціях жодного разу не вжито слово «війна». Таке рішення розцінюється нами як самозахист або дипломатичний і прагматичний спосіб завуалювати, що з основним своїм завданням – попередженням III Світової Війни – ООН не може впоратися.

Література:

1. Кресін О. Зміст, характер, правове і політичне значення резолюцій Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй щодо протидії агресії Російської Федерації проти України у 2014–2023 рр. *Право України*. 2023. № 2023/11. С. 35. <https://doi.org/10.33498/louu-2023-11-035> (дата звернення: 28.11.2024).
2. Andreevska E. The UN as a Guardian of World Peace and its Role in the Ukraine Crisis. Volume 5 Issue 3 Part 2 | *Cadmus Journal*. URL: <https://www.cadmusjournal.org/files/pdfreprints/vol4issue6/UN-as-Guardian-of-World-Peace-EAndreevska-The-War-in-Ukraine-July-2022.pdf> (дата звернення: 28.11.2024).
3. Arcari M. The War in Ukraine and the International Legal Order: What Comes After the Blues?. *PRAVNI ZAPISI*, 2023. Vol. 14, no. 1. P. 5–20.
4. Atnadu D. F., Halidu A. The Western World and United Nations handling of the Russia-Ukraine war: Implications for the global environment. *Integrity Journal of Arts and Humanities*. 2023. Vol. 4, no. 4. P. 71–82. <https://doi.org/10.31248/ijah2023.077> (date of access: 28.11.2024).
5. Perbawa I. K. S. L. P. The Role of United Nations on War Conflict Between Russia and Ukraine. *International Journal of Social Science and Business*. 2022. Vol. 6, no. 4. P. 496–501. <https://doi.org/10.23887/ijssb.v6i4.45729> (date of access: 28.11.2024).

6. van Dijk T. A. *Discourse and Knowledge: A Sociocognitive Approach*. Cambridge University Press, 2014.
7. van Dijk T. A. *Discourse and manipulation*. *Discourse & Society*. 2006. Vol. 17, no. 3. P. 359–383. <https://doi.org/10.1177/0957926506060250> (date of access: 28.11.2024).
8. van Dijk T. A. *Introduction: Discourse and Domination*. *Discourse and Power*. London, 2008. P. 1–26. https://doi.org/10.1007/978-1-137-07299-3_1 (date of access: 28.11.2024).
9. United Nations Security Council (UNSC) Res S/RES/2166 (21 July 2014) UN Doc S/RES/2166 URL: https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_res_2166.pdf
10. 6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_res_2166.pdf
11. United Nations Security Council (UNSC) Res S/RES/2202 (17 February 2015) UN Doc S/RES/2202 URL: https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_res_2202.pdf
12. United Nations Security Council, (UNSC) Statement S/PRST/2018/12 (6 June 2018) UN Doc S/PRST/2018/12 URL: https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_prst_2018_12.pdf
13. CF6E4FF96FF9%7D/s_prst_2018_12.pdf
14. United Nations Human Rights Council (UNHRC) Res A/HRC/RES/49/1 (7 March 2022)
15. United Nations General Assembly (UNGA) A/RES Res ES-11/4 (12 October 2022)
16. United Nations General Assembly (UNGA) Res A/RES/ES-11/5 (14 November 2022)
17. United Nations General Assembly (UNGA) Res A/RES/ES-11/6 (2 March 2023)
18. Wendt A. *Social Theory of International Politics*. Cambridge University Press, 1999.